

Valtiovarainministeriö
Rahoitusmarkkinaosasto
valtiovarainministerio@vm.fi

tiedoksi: mia.aronen@vm.fi

Viite: VM112:00/2018

LUONNOS HALLITUKSEN ESITYKSEKSI LAIKSI OSAKESÄÄSTÖTILISTÄ JA ERÄIKSI SIIHEN LIITYVIKSI LAEIKSI

Valtiovarainministeriö on 1.10.2018 pyytänyt lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi osakesäästötilistä ja siihen liittyviksi laeiksi. Nasdaq Helsinki Oy (jäljempänä "Pörssi") kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa.

Yleistä

Pörssi kannattaa esitysluonnoksessa olevan osakesäästötiliä koskevan lain säätämistä ja sen voimaan saattamista esitetyin tavoin 1.3.2019. Ehdotettu laki osakesäästötilistä on pörssin mielestä asianmukainen ja toimiva tapa ottaa osakesäästötili käyttöön Suomessa.

Osakesäästötilin merkityksestä ja vaikutuksista

Osakesäästötili on säästämisen ja sijoittamisen työkalu, jolla voidaan osaltaan parantaa kotimaisten rahoitusmarkkinoiden toimintaa yleisesti sekä kannustaa suomalaisia monipuolisempaan säästämiseen ja aktiivisempaan sijoittamiseen. Tilien käyttöönottoa puoltaa myös vastaavanlaisten tilimallien suosio muissa pohjoismaissa, erityisesti Ruotsissa. Osakesäästötili tarjoaa nykyisiin vaihtoehtoihin verrattuna joustavamman toimintatavan osakesäästäjän eläketurvan täydentämiseksi. Esitysluonnos yhdessä siihen liittyvän tuloverotusta koskevien muutosehdotusten kanssa edistää myös eri sijoitusmuotojen nykyistä neutraalimpaa verokohtelua.

Osakesäästötili on yksityissijoittajalle yksinkertainen tapa ohjata mahdollisesti tehottomampaan kohteeseen sijoitettuja varoja hänen kannaltaan tuotto-

odotuksiltaan parempiin tai kullekin sijoittajalle muutoin sopivimpiin kohteisiin. Sijoittamistapojen monipuolistumisen lisäksi näin vahvistetaan osaltaan kotimaista omistusta ja yksityishenkilöiden mahdollisuuksia olla vaikuttamassa yritysten kasvusuunnitelmiin paikallisten yritysten äänivaltaisina omistajina. Selvää myös on, että jo listautuneet ja tulevaisuudessa listautuvat yhtiöt voivat saada osakesäästötilillä tehtyjen sijoitusten kautta lisää pääomia kasvuun ja työpaikkojen luomiseen. Nasdaqin tekemien selvitysten mukaan listattujen kasvuyhtiöiden merkitys uusien työpaikkojen luomisessa on selvästi suurempi kuin listaamattomien yritysten. Työpaikkojen lisääntyminen vaikuttaa monella tavalla positiivisesti taloudelliseen aktiviteettiin ja julkiseen talouteen. Tällä kaikella on osaltaan positiivinen vaikutus verokertymän määrään.

Osakesäästötilin sisällä tehtävien sijoitustapahtumien jääminen niiden toteutushetkellä verotuksen ulkopuolelle aktivoi säästämistä ja poistaa verosyyt salkun allokaatiopäätöksiä tehtäessä. Tämä tehostaa jälkimarkkinan likviditeettiä ja hinnanmuodostusta, ja pienentää listayhtiöiden oman pääoman hankintakustannuksia.

Yksityiskohtaiset ehdotukset

Jäljempänä Pörssi tekee ehdotuksia esitysluonnokseen sisältyvän lakiluonnoksen niistä kohdista, joiden kehittämällä osakesäästötilin käyttökelpoisuutta voitaisiin parantaa.

Palveluntarjoajat - 3§

Esitysluonnoksen mukaan kotimaiset ja Euroopan talousalueen pankit ja sijoituspalveluyritykset voivat tarjota osakesäästötilisopimusta. Tämä on Pörssin mielestä hyvä lähtökohta.

Pörssi katsoo lisäksi, että tilin tarjoaminen olisi jatkossa sallittava mahdollisimman laajasti rahoitussektorin eri toimijoille. Avoin kilpailu tilipalvelun tarjoamisessa ja sijoittajille toimijoiden riittävän määrän kautta tuleva kilpailuttamismahdollisuus tukevat tilimallin käyttöönottoa ja kiinnostavuutta myös jatkossa. Osakesäästötilin tarjoamisoikeuden myöntämistä esimerkiksi rahastoyhtiöille ja vaihtoehtorahaston hoitajille tulisi harkita.

Osakesäästötilille sijoitettavien rahavarojen enimmäismäärä - 5§

Esitysluonnoksen mukaan osakesäästötilille voi vastaanottaa rahavaroja enintään 50 000 euroon asti.

Pörssi katsoo, että edellä mainittua enimmäisrajaa tulisi korottaa olennaisesti, esimerkiksi siten, että se olisi 100 000 euroa. Korkeampi enimmäisraja antaa alempaa rajaa laajemman mahdollisuuden säästäjälle säästämisen suunnitteluun ja kohdentamiseen säästäjän tarpeiden ja kulloisenkin elämäntilanteen mukaan.

Osakesäästötiliä käyttävällä säästäjällä on tyypillisesti erilaisia sijoitustavoitteita sekä lyhemmällä että pidemmällä tähtäimellä. Korkeampi

sijoitusmäärä tukee molempien tavoitteiden toteuttamista. Ehdotettua korkeampi enimmäismäärä mahdollistaisi säästäjän oman eläketurvan vahvistamisen ja toimisi samalla joustavammin myös tavallisen osakesäästämisen työkaluna. Korkeampi sijoitettavien rahavarojen määrä osakesäästötilillä olisi myös neutraalimpaa verrattuna esimerkiksi kapitalisaatiosopimukseen, jossa ei ole sijoituksen enimmäismäärä.

Sijoituskohteet - 6§

Esitysluonnoksen mukaan osakesäästötilin säästövarat on sijoitettava yhteen tai useampaan sijoituskohteeseen, joka on kaupankäynnin kohteena säännellyllä markkinalla tai monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä Euroopassa taikka näitä vastaavassa järjestelmässä Euroopan talousalueen ulkopuolella. Käytännössä tämä tarkoittaa osakkeita tai niistä annettuja talletustodistuksia.

Eri sijoitusmuotojen verokohtelua arvioineen valtiovarainministeriön työryhmän raportissa todetaan (s. 191), että sijoitussäästötilistä olisi säädettävä myös yksityisoikeudellisesti, ja että tällöin lainsäädännöllisenä mallina voitaisiin käyttää nykyistä PS-tililakia.

Pörssin mielestä osakesäästötilin yhtenä perustarkoituksena on, että sen kautta voi sijoittaa mahdollisimman laajaan joukkoon rahoitusvälineitä. Tämä on sijoittajan toimintamahdollisuuksien kannalta tärkeää ja mahdollistaa sijoitusten hajautukset paremmin eri sijoituskohteitten välillä.

Edellä mainitussa raportissa viitattu PS-tililain määritelmä sijoituskohteista onkin Pörssin mielestä tältä osin hyvä lähtökohta jo osakesäästötiliä koskevan lainsäädännön voimaan tullessa. Tämä mahdollistaa osakesäästötilin käyttämisen myös joukkovelkakirjoihin ja sijoitusrahaston osuuksiin sijoitettaessa.

Lisäksi Pörssi esittää, että osakesäästötilin sijoituskohteiden valikoimaa laajennetaan jatkossa. Säännellyllä markkinalla ja monenkeskisellä markkinapaikalla kaupankäynnin kohteena olevat arvopaperistetut johdannaiset, kuten optio-oikeudet, warrantit, sertifikaatit ja strukturoidut joukkovelkakirjatuotteet tulee ottaa tilin sijoituskohteiden piiriin.

Osakkeiden siirto omalle tilille erityistilanteessa – lisäys ehdotus

Pörssi esittää harkittavaksi, että lakiin lisättäisiin säännös mahdollisuudesta siirtää osakesäästötilillä oleva arvopaperi säästäjän toiselle arvo-osuustilille. Tällainen säännös rajoittuisi koskemaan tilanteita, joissa sijoituskohteena oleva osake ei enää täyttäisi sijoituskohteen määritelmää (osake ei enää syystä tai toisesta olisi kaupankäynnin kohteena pörssissä tai monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä). Säännöksen tarkoituksena olisi mahdollisuus korjata tilin tilanne lain tarkoituksen mukaiseksi myös muutoin kuin myymällä kyseinen sijoituskohde. Verotuksessa kyseisen siirron omalle tilille ei luonnollisesti tulisi aiheuttaa verotustapahtumaa.

Käyttöönoton aikataulu - 18§

Osakesäästötilin käyttöönotto tulisi Pörssin mielestä toteuttaa mahdollisimman pikaisesti, ja mikäli mahdollista, jo ennen esitysluonnoksen mukaista säästövarojen vastaanottoaikataulua (1.1.2020).

Pörssi esittää harkittavaksi sitä, että säästövaroja voitaisiin siirtää osakesäästötilille jo 1.7.2019, mikäli tämän arvioidaan olevan verolakien soveltamisen sekä palveluntarjoajien ja verottajan valmistautumisen kannalta riittävää ja kohtuullista. Esityksen mukainen yksinkertainen osakesäästötilin sopimusmalli ja toiminnan alkuvaiheen sijoituskohteiden määrä (osakkeet) sekä palveluntarjoajien nykyiset kehittyneet tieto- ja tilijärjestelmät ja sopimuskäytännöt voivat mahdollistaa ehdotettua nopeamman toteuttamisaikataulun.

Helsingissä 29. lokakuuta 2018

NASDAQ HELSINKI OY

Henrik Husman
toimitusjohtaja